

नांदेड-बिदर या नवीन रेल्वे मार्ग
प्रकल्पाकरीता राज्य शासनाचा आर्थिक
सहभाग देण्यास मान्यता देण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: आरएलवाय-०३२२/प्र.क्र.७१/परि-५

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक : ०५/०२/२०२४.

- संदर्भ:**
- १) अतिरिक्त सदस्य (वर्क्स), भारत सरकार, रेल्वे मंत्रालय (रेल्वे बोर्ड) यांचे अर्धशासकीय पत्र क्र.D.O.No.२०१७/W-II/SCR/S8(NL)/५४, दि.०६.०८.२०२१.
  - २) मुख्य प्रशासनिक अधिकारी (निर्माण), दक्षीण-मध्य रेल्वे यांचे पत्र क्र.W.con/३३८/N/११६(BIDR-NED), दि.१०.०३.२०२३ व दि.२५.१०.२०२३.

प्रस्तावना :-

राज्याच्या ग्रामीण विशेषतः अविकसीत भागातील रेल्वे प्रकल्पांना गती मिळावी व हे प्रकल्प जलद गतीने पूर्ण व्हावेत याकरीता अशा निवडक प्रकल्पांमध्ये ४०% ते ५०% आर्थिक सहभाग देण्याचे धोरण राज्य शासनाने स्वीकारले आहे.

नांदेड-बिदर या १५७.०५ कि.मी. लांबीच्या नवीन रेल्वे मार्ग प्रकल्पाचा सन २०१८-१९ च्या केंद्रीय अर्थसंकल्पात (आवश्यक मान्यतेच्या अधीन राहून) समावेश करण्यात आला आहे. सदर १५७.०५ कि.मी. पैकी १००.७५ कि.मी. मार्ग महाराष्ट्रातील असून उर्वरित ५६.३० कि.मी. मार्ग हा कर्नाटक राज्यातील आहे. या सरळ रेल्वे मार्गामुळे नांदेड ते बिदर दरम्यानचे अंतर १४५ कि.मी. ने कमी होईल.

रेल्वे विभागाकडून प्राप्त सविस्तर प्रकल्प अहवालानुसार जमिनीची किंमत वगळून प्रकल्पाची एकूण किंमत रु.२१६२.०७ कोटी इतकी असून महाराष्ट्रातील १००.७५ कि.मी. लांबीकरिता रु.१३८७.३३ कोटी इतका प्रकल्प खर्च होत आहे. त्यामध्ये महाराष्ट्रातील जमीन अधिग्रहणाचा रु.११३.६५ कोटी इतका खर्च अंतर्भूत केल्यानंतर महाराष्ट्रासाठीच्या प्रकल्पाची एकूण किंमत (जमिनीच्या अधिग्रहण किंमतीसह) रु.१५००.९८ कोटी इतकी येत आहे.

रेल्वे बोर्डाने संदर्भाधीन क्र.१ वरील दि. ०८.०६.२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये तसेच मुख्य प्रशासनिक अधिकारी (निर्माण), दक्षिण मध्य रेल्वे यांनी त्यांच्या संदर्भाधीन क्र.२ वरील दि. १०.०३.२०२३ व दि. २५.१०.२०२३ रोजीच्या पत्रान्वये नांदेड-बिदर या नवीन रेल्वे मार्गाच्या निर्मितीमध्ये राज्य सरकारने ५०% वाटा उचलण्याबाबत राज्य शासनास विनंती केलेली आहे.

उपरोक्तप्रमाणे रेल्वेने केलेल्या विनंतीनुसार तसेच दक्षीण-मध्य रेल्वेने तयार केलेल्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास अनुसरून नांदेड-बिदर या नवीन ब्रॉडगेज रेल्वे मार्ग (१५७.०५ कि.मी./महाराष्ट्रातील लांबी १००.७५ कि.मी.) प्रकल्पात केंद्र सरकार (रेल्वे मंत्रालय) : दोन्ही राज्य शासन यांचा ५०:५० टक्के आर्थिक सहभाग असल्याने यानुषंगाने एकूण प्रकल्प किंमतीच्या ५०% म्हणजेच रु.७५०.४९ कोटी एवढ्या खर्चासाठी राज्य शासनाच्या आर्थिक सहभागास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार राज्य मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आले आहेत.

शासन निर्णय :-

- १) नांदेड-बिदर या नवीन ब्रॉडगेज रेल्वे मार्ग प्रकल्पामधील महाराष्ट्रातील लांबीकरीता जमिनीच्या किंमतीसह येणाऱ्या रु.१५००.९८ कोटी इतक्या प्रकल्प किंमतीच्या ५०% म्हणजेच रु.७५०.४९ कोटी इतक्या राज्य शासनाच्या आर्थिक सहभागास मान्यता देण्यात येत आहे.

- २) राज्य शासनाच्या हिश्याच्या रु.७५०.४९ कोटी इतक्या रकमेमध्ये जमिनीची किंमत (महाराष्ट्रातील जमीन) अंतर्भूत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ३) सदर प्रकल्पामध्ये वन जमिनीचा समावेश असल्यास याबाबत वन कायद्यातील प्रचलित तरतुदीनुसार कार्यवाही करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ४) राज्य शासनाच्या हिश्यामधील रक्कम निधीच्या उपलब्धतेनुसार तसेच प्रकल्पावरील झालेल्या प्रत्यक्ष खर्चास अनुसरून रेल्वे विभागाने मागणी केल्यानंतर उपलब्ध करून देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ५) सदर बाबी वरील येणारा खर्च मागणी क्र.बी-७, ३००१ - भारतीय रेल्वे-धोरण निश्चिती, संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना, ००, ८०० - इतर खर्च, (००), (००) (०२) - रेल्वे प्रकल्पामध्ये राज्य शासनाचा सहभाग (कार्यक्रम) (३००१-००५४), ३२- अंशदाने या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

सदरचा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२४७/१४६१, दि.०७/१२/२०२३ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.५५०/२०२३, व्यय-८, दि.१५/१२/२०२३, अन्वये दिलेल्या अभिप्रायास तसेच राज्य मंत्रिमंडळाने दिनांक ०४.०१.२०२४ रोजीच्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०२०५१७१०५६९८२९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रताप माडकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.उप मुख्यमंत्री (गृह), यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन), यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा.अध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- ६) मा. सभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- ७) सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) मा. उपाध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- ९) मा.उपसभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- १०) मा.विरोधी पक्षनेता (विधानसभा) यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- ११) मा.विरोधी पक्षनेता (विधानपरिषद) यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- १२) मा.संसद सदस्य (महाराष्ट्र राज्य)
- १३) मा.विधानसभा सदस्य (सर्व)
- १४) मा.विधानपरिषद सदस्य (सर्व)

- १५) अतिरिक्त सदस्य (निर्माण), केंद्रीय रेल्वे बोर्ड, रेल्वे मंत्रालय, रेल भवन, नवी दिल्ली.
- १६) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य मंत्रालय, मुंबई.
- १७) अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव (वित्त/नियोजन/महसूल/वने) मंत्रालय, मुंबई.
- १८) महा व्यवस्थापक, दक्षीण-मध्य रेल्वे, रेल निर्माण निलायम, सिकंदराबाद-५०००२५.
- १९) महालेखापाल, १ व २ (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.
- २०) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २१) निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- २२) अर्थसंकल्प-१, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २३) वित्त विभाग (व्यय-८/अर्थ-११), मंत्रालय, मुंबई.
- २४) नियोजन विभाग, कार्यासन १४६१, मंत्रालय, मुंबई.
- २५) निवड नस्ती, परिवहन-५.